1877. IX. évfolyam. 73. szám. Szombat, ápril 14.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Ötbasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér"-en megjelenő közlemény ötbasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Debreczen, ápril 14.

Végre valahára elérkezett hoszszas vajudások után azon idő pont, midőn az európai nagy nép családok közt ez egyszer ketté vágatik a diplomatia fondorlatainak menete.

Az európai hatalmak gyönyörüséges jellem jegyzéket állitottak ki magukról. Milyen szennyes és sötét leend majd az a lap, melyet a történet muzsája ezen kor férfiairól fog jegyezni arra?!

A muszka, e gyógyithatlan seb Európa testén, a jogosságnak még látszatától is távol, elő áll, és belenyul egy másik állam ügyeibe, hogy ez igy meg amugy segitsen saját alattvalóinak sorsán, a kiknek sorsa, ha orosz biztatásra a törvényes hatalom ellen nem lázongtak, százszorta jobb volt, mint a muszka rabszolgáké, és az európai hatalmak e minden igazságot nélkülöző tolakodó kapczáskodását a muszkáknak, megfoghatatlan alázatossággal látszottak helyeselni egész mostanáig, midőn a derék török nemzet, mint egy óriási cser ki emelkedvén az apró bokrok közzül, belátta végre is azt, hogy az orosz arczátlanságnak nem lesz határa és vége, egy summában utilaput kötött a montenegrói küldötteknek talpaira, kik csak azon szerény követeléssel állottak elő, a Nagy Nikita megbizásából, hogy az ő általa elfogadni nagy kegyelmesen kilátásba helyezett béke jutalmául a többek közt engedjen át a porta néki csak vagy 50 mértföldnyi területet saját birodalmából.

A muszka jegyzőkönyvet pedig átadta a török parlament, sorsának, mely megilleté: az elutasittatásnak.

Nemével a megelégedésnek mutatjuk be ma egész méltóságában a török államférfiakat, mint kikről már jó rég és sokszor elmondók azt, hogy a vér nem változik vizzé.

Inkább nekimegyen egy véres háboru számtalan veszélyének, minthogy meghajtsa nemes derekát oly ellentéllel szemben, mely a lovagiasság, czivilizátió és humanismus terén nem méltó, hogy az ő saruik füzőit megoldhassa.

Most már csak egy rövidke idő kérdése lett az, hogy mikor történik meg orosz részről a hadizenet, ha egyáltalában fog az történni, mert az oroszoknak nyilt titok azon szándéka, hogy Oláhországot még a hadmegizenése előtt megszállják, melynek aztán elmaradhatlan strategiai következménye az lenne, hogy a törökök Viddinnél alkalmas hidat vervén a Dunán, az átellenes kalafáti magaslatot és erőditett helyeket megszállanák.

Azt tehát már senki se hajlandó vitatni, hogy a háboru rövid napok alatt kitör, de azt a kérdést, hogy valjon a török és orosz párbajszerü harczot fog-é egymással vivni, ez leend most a vita tárgya mindaddig, mig csak a harczfolyamán a tények nem fognak bizonylatul szolgálni.

Mi e meddő kérdéssel nem kivánunk bajolni, mert nem egy ok és körülmény győzött meg minket arról, hogy Angolország, ha egyébb sok okok miatt nem tenné is, de kereskedelmi, politikai erős szempontokból nem hagyhatja magára egykori szövetséges társát és hü barátját, kivált azon korszakban, midőn oly fénylő eredményekkel tördeli össze a török a szolgaság rabbilincseit, és oly szép eredménynyel ülteti át a czivilizátió fáját a keleti talajba.

A nyelv arra való, hogy azzal az ember gondolatát elrejtse — mondják a diplomaták.

Had beszéljen hát Derby és a másik és harmadik Lord, csak hogy az ellenkező beszédek hangoztatása mellett, kapjon a török 700 ezer pompás puskát milliónyi kész töltényekkel s fizesse azt sár aranynyal, készpénzzel, mint a mult napokban tevé.

Beszéljenek a gonosz nyelvek, csak az élés kamarában legyen felhalmozva az emészteni való.

Csak térjen vissza az angol hajóhad a Besika öbölbe s küldje 75-ös csapatban nagy öblös hajóit Indiákra, hogy az ottani muzulmánokat, tömegesen lehessen szállitani a sztambuli kalifa védelmére, mint legközelebb tevé.

Hétszázezer puska, ha ehez még azt is hozzá adjuk, hogy Klapka tábornok egy milliót talált a fegyvertárakban, akkor, midőn egy még eddig nem látott nagy haderő már harczkész állapotban várja a parancsot, azt a véleményt koczkáztatja velünk, hogy a török nemzet, az előtte álló göreshöz fogja mindenesetben mérni a vágást.

Azt az egyet tehát bizonyosként jelezhetjük, hogy Anglia a török mellett fog fellépni a harcz sorompóban, a többi hatalmak, majd csak a harc folyamában felmerülendő eshetőségek által hagyják magukat, jobbra vagy balra térittetni.

Mi, bár tulbizakodtak nem vagyunk, de a törököt nem féltjük attól, hogy a viadalban elesik, és pedig nem egyedül azért, mert részén van a szent igazság, s ennek következtén „Allah" is, hanem mert egy nemes cél, egy szál eszme heviti az egész muzulmán világot a földtekén: a próféta birodalmából vagyis a haza szent hantjaiból egy talpalatnyit sem engedni életre halálra! mert még a próféta birodalmában, nem volt kedvező a talaj, nem volt tápláló a lég a „mameluk"-ok számára, ott még a jó török szivéből szereti hazáját, s ha annak védelméről van a szó, hiven pazarolja érte életét.

— **Widdinből** irják, hogy a készületek ottan nagyban folynak. A várat 3000 ember javitja s a várban 50000 ember egy évig eltarthatja magát. Turtukajra is nagy figyelmet forditanak, mert itt Abdul Kerim hidat veret Dunán. Az a hir, hogy a szultán Bulgáriába jön személyesen áll hadai élére, mihelyt az orosz hadak átlépik a Pruthot.

— **Klapka György** a keleti kérdésről érdekes czikket ir a N. F. Pressébe, a többek közt azt mondja, hogy Európában legtöbben abban a téves véleményben vannak, hogy Törökországban tulajdonkép nem is létezik közvélemény s hogy a szultán szava elég arra, hogy a legfontosabb kérdések eldöntessenek. Csakhogy a kik igy gondolkoznak, azok elfeledkeztek arról, hogy Abdul-Aziz szultánt a közvélemény buktatta meg, s ugyan ez kényszerité visszavonulásra amaanak utódját, az elmebeteg Muradot. Konstantinápolyban nagyszámu török, görög és franczia hirlap jelen meg, a melyek ép oly hü kifejezései a török nép közvéleményének, mint az európai államok közlönyei: olvassák a hirlapokat mindenütt, a melyek hiven kisérik a nagy fontosságu események minden fordulatát s lázas izgatottságban tartják az olvasó közönséget épen ugy, mint más államokban. És épen a közvélemény ez éberségének és érdeklődésének tulajdonitható, hogy daczára a nagy pénzhiánynak és egyéb bajoknak, sikerült 500—600 ezer embert fegyverbe állitani, kik egytől egyig készek éltöket feláldozni a hazáért. Ezek valamenynyien a haza függetlenségeért, az alkotmányért, a jog és egyenlőségért és a szabadságért fognak küzdeni.

— **Az orosz hadi** készületek nagyban folynak. Odessában 12 gyalog és 2 lovas hadosztály átvonulása van bejelentve. Katonai körökből eredő hir szerint a gárda négy hadosztálya 16-ra indulási parancsot kapott. A moszkvai katonai kerület csapatai ápr. 15-én mozgósittatnak; az oreli és charkovi csapatok mozgósitása már folyik. Az élelmiszert roppant tömegekben szállitják a Pruthoz, melyen a csapatok egy hiteles hir szerint ápr. 18-án fognak átmenni.

— **A galicziai** határ felé a „N. H." hir szerint nagyobb számu honvéd csapat küldetett. —

— **Martinez Campos** spanyol tábornok sürgönyileg értesité a spanyol kormányt, hogy a cubai felkelők, legerősebb helyeikről a Cinco Villas kerületből kiverettek s a sziget keleti, kevésbé lakott vidékeire menekültek, s most a tábornok 60 zászlóaljjal s 2000 lovassal nyomul ellenük, s kilátása van, hogy rövid idő alatt itt is meghódolnak. D'Aldama, a felkelő vezérek egyik legnevezetesebbje s leggazdagabbika, ki huzamos idő óta emigrált már az Egyesült államokba, elismerte a spanyol uralmat. Magunk részéről megjegyezzük, hogy a creolok ügye jobban megérdemelné a beavatkozást, mint a törökországi, s Martinez táviratai után is azt hisszük, hogy a már több mint 8 év óta tartó, főleg a rabszolgaság ellen intézett lázadást addig a befejezéstől távol levőnek tartjuk, mig a felkelők legbiztosabb menedékei és erődei, Principe és környéke meg nem hódittatik, pedig erről hallgat a tábornok sürgönye.

Debreczen apr. 14.

Ne mondja senkisem, hogy erőnek erejével keressük a czivakodást.

Mi tiszteljük mindenkinek a meggyőződését, s igy méltán megvárhatnók viszont, hogy meggyőződésünket a tuloldalon is tiszteljék. De hát ezt nem kivánhatjuk a szomszédtól, s e tekintetben megbocsáthatunk neki. Hanem midőn látjuk, hogy rágalmakat és oly vádakat szór ellenünk, melyek minket meg nem illetnek, nem maradhatunk szótlan, s hivatkozunk egész multunkra, melyen, szeplőtlenül megállva a becsület terén, a haza javára munkálni igyekeztünk, — kénytelenitve vagyunk a „D. E." által ellenünk felhozottakat visszautasitani.

A jó „Debreczeni Ellenőr, mely ugy látszik azáltal akarja a közfigyelmet magára vonni, hogy gorombaságainak szótárából felénk veti a különben őt megillető gunyneveket, s valótlanságokat bocsájt világgá, rágalmaz, és nem átallja kimondani azt, hogy a rágalmazás a mi részünkről történik. Tehát igy akar mást mosni, hogy a saját feketeségét eltakarja.

Lapunk legutóbbi számában is kimondtuk, hogy nem tartjuk dicső dolognak a szomszéddal foglalkozni; mert mi a napisajtónak sokkal fontosabb hivatását ösmerjük, s csak azon sajnálkozunk hogy vannak kik azt lábbal tapodják, visszaélnek vele, s azt hiszik, hogy a parancsszó és a subvenczió oly elválaszthatlan kellékei a hirlap-irodalomnak, hogy ott ahol e kellékek nem léteznek, — nem létezik hazafiság, jellem és becsület.

Arrogálják magoknak, hogy a hazát csak ők menthetik meg, és senki más. Hazaszeretet csak az ő szivükben dobog; -- becsület és jellem csak az ő kizárólagos tulajdonaik. E város határain belül az irányadók csupán ők lehetnek, csak az az üdvös a mit ők cselekesznek, az az igaz a mit ők mondanak, és ezt hidd el te nép, mert ezt mi mondjuk, mi, politikai többsége azon Debreczen városának, a hol Tisza Kálmánt 275 szavazattal, 148 ellenében képviselőnek választottuk, tehát elhihetitek, azonkivül nyomtatva is van a „Debreczeni Ellenőr-"ben.

És a „Debreczeni Ellenőr" hivatását csak ugy véli jól betölteni, ha nem meggyőződése szerint, hanem ugy cselekszik, a mint neki parancsolnak, és a mint ura érdekében történik. A főelv az: őrködni a felett, hogy mig ura az ur, és ur akar maradni, addig senki fiának e városba lépnie szabad ne legyen, hogy tetteik felett birálatot ne mondjon senki, mert a mit ők cselekesznek, annak prima vista is már jónak kell lenni.

És uram isten! hogy ragaszkodnak a hatalomhoz! Bármiként nyilatkozzék is a közvélemény ellenök, bármennyire kárhoztassák is tetteiket, nem használ semmit, pirulás nélkül ülik meg helyöket, s markukba röhögnek, mintha mondanák: „Du kannst mir gut reden."

Mi soha nem szépitettük a dolgot, s a maga meztelen valódiságában tüntettük fel mindenkor. Csak a vak, és az, ki vakitani akar, mondhatja azt, hogy Debreczen városának különösen alsóbb osztályu lakossága a „jólét" özönében uszott. Az igaz, hogy a ki minden hónap elsején megkapja a maga zsoldját, és a ki a falat kenyérért esdeklő koldusnak azt feleli, hogy „ejnye, nincs kenyered? hát miért nem eszel kalácsot?" az nem akar a nyomoruságról tudomást venni, s merényletnek tartja azt, ha valaki ezt állitani bátorkodik. De legyen csak egy kicsit körültekintő, meglátandja hogy a földmives, iparos kereskedő stb. a legnagyobb erő megfeszités daczára sem képesek annyira menni, hogy a Tisza korszak alatt kimachinált adónemek fizetésének csak részben is eleget tehessenek. És mi ennek a következménye? az, hogy az adófelügyelő ur csak nem régen egy közigazgatási bizottsági gyülésen kinyilatkoztatta, hogy immár a létező adóvégrehajtók száma kevésnek mutatkozik, kér ezekhez még vagy tizet megszavaztatni. És a közigazgatási bizottság megszavazta.

Valjon miért történt ez, jó szomszéd, „Debreczeni Ellenőr." Azért-e, hogy a nép a jólét özönében uszott?

Erre feleljen meg a vádaskodó szomszéd.

A „D. E." legutóbbi számának első cikkében még azt is óhajtaná, hogy soroljuk elő azok nevét, kik pressió és rábeszéléssel szoritgatták Tisza Kálmán számára a bizalmi szavazatot; de mint a multkor is el mondtuk erre sem terünk sem időnk most; eljő majd nemsokára az ideje midőn e „hü hivek" mindegyikére ujjal fogunk rámutatni, és legelőször is a „Debreczeni Ellenőr" szerkesztőjén fogjuk kezdeni. De hát ezt most tenni nem szándékunk.

Hanem hát miért óhajtaná ezt épen tőlünk hallani a szomszéd, mikor legjobban ő tudja? Ej, ej, itt valaminek kell rejleni.

A mi pedig a Verhovayra irt adomát illeti, az nem annyira talpra esett, mint nyaka tört; különben jóstehetségek adomával soha nem is foglalkoztak. Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy 1868 és 1875 közt sokkal nagyobb különbség van, mint 275 és 148 közt; hanem a szomszédbeli egyének szivecskéit még most is nyomja az a 148 szavazat, s azt nem lehet olyan könnyen elfelejteni. Nagyon alantas társadalmi miveltségre mutat az, midőn egy párt nevében egy ember azt vindikálja magának, s a közönséggel azt, akarja elhitetni, hogy képviselőt választani csupán csak a szabadelvü pártból szabad és lehet. Vissza emlékezhetik még e város t. közönsége, hogy a legutóbbi képviselő választások alkalmával, midőn pártunk az ellenjelölteket felállitá, mit müveltek a „Debreczeni Ellenőr" és emberei? Minő lázongást követtek el! Hogy izegtek mozogtak! És a kik nem tudták még, ekkor látták át tisztán, hogy miért létesitette tulajdonképen Molnár György ur a „Debreczeni Ellenőrt."

De hát miért volt e folytonos harcz? Nincsen-e pártunknak épen oly jogosultsága a képviselő választáshoz, mint az ellenpártnak? Nem-a törvény korlátain belül, és oltalma alatt cselekedtünk-e? Ezeket hiába kérdeztük a szomszédtól. És hogy a rágalmazást, piszkolódást, nemcsak hétköznapokon, hanem vasárnapon is üzhesse a főfullajtár, mozgásba hozta a sajtót, s fiók Ellenőrt adott ki, s ingyen osztogatta szét a közönségnek, hogy azt folytonos izgatottságban tartsa!

Mintha csak a mások becsületében való gázolásra ministeri privilégiuma lett volna!

És a harcz, melyet egy óriási bukás árán megnyertek, nem józanitotta ki ez embereket. Ők, kik megtagadott multjok oszlopán állva — gunymosollyal nézik le a nyomorban sinlődő népet — még most sem pirulnak. Az ország különböző részéből felhangzó tiltakozások és bizalmatlankodások ellenében bizalmat szavaztatnak önmaguknak, hogy elhitessék a világgal, hogy ők honmentők. Pedig, pedig — — —

De legyen elég mára; bevégezzük sorainkat. Mielőtt azonban ezt tennénk, a „D E"-nek azon több izben hangsulyozott kifejezésére nézve, hogy: a „Debreczen" szóvivői tág lelkiismeretüek" — csak azt jegyezzük meg: hogy ezt a Szabó Antal szerkesztése alatt álló „Debreczeni Ellenőr" mondja.

□

— **A MAGYAR FŐVÁROSBÓL.** Királyné ő felsége 300 frtot adományozolt a főváros szegényeinek. **Szarvas Gábor** kitünő nyelvtudósunk a „Nyelvőr" szerkesztője aggasztóan beteg. **A lefolyt** héten élve született 283 gyermek, elhalt 270 személy. **A Margit** sziget fürdői 12-én bocsattattak a közönség rendelkezése alá. **Petzvall Ottó** negyven éves tanári jubileumát fényesen ünnepelték meg az egyetem bölcsészet tanárai.

VIDEK

— „Debreczen" levelezése —

Rév Komárom april.

Számtalanszor hangzott már panasz a katonaságnak szolgálaton kivüli fegyver hordása ellen, azonban a kiáltó szó mindég siket fülekre talál.

Pedig nagyon birálaton aluli dolgoknak tartjuk azt, hogy az a polgár félve térjen ki egy vele fegyveresen találkozó azon katonától kit a polgárság azért fizetne, hogy általa megvédessék. Nálunk ha megfigyelnénk, talán minden nap jelezhetnénk a katonák kisebb nagyobb garázdálkodásait.

Both János tanár egy vendéglőből 9. 10 óra tájban kijövén, négy ott elmenő cseh nyelvü katona által megtámadtatott, s egy a négy közzül széles kését kirántván, Both János tanár fejére oly nagy vágást tett, hogy annak következtében lerogyott, de hirtelen magához térvén, sikerült nekie az ablakhoz ugrani, s bekiáltani segélyért. Segély kiáltására több polgárok kirohantak és a futásnak indult vitézeket üldözőbe vették, s el is érték, s Both tanár egyik kezéből a fegyvert kicsavarván, ezen bünjel a tettesek nyomára vezetetett. A tanáron ejtett seb veszélyes, s annak nagyságát még csak majd ezután lehet meghatározni.

Ezenkivül még apróbb tolvajlások is zavarják a nyugodalmat. Zelina József 12 éves inas Farkas János gazdájától egy 20 frtos órát elsajátitott, s azt egy zsidónak saját vallomása szerint 80 krért eladta, mely tényért a kir járásbiróság 8 napi fogságra itélte. Egy cseh suhancz pedig Burián András ur házába becsempészvén magát, sikerült neki az éléskamarába behatolnia, de pár tojásnál egyébhez nem juthatott, mert tettén kapatván a tolvaj a rendőrségnek átadatott, mely őt büntetésének kiállása után a piros tojásokkal együtt hazájába toloncolta, kocsmárosok nagy bosszuságára, mert nemcsak a tojást vitte el, hanem egy nehány fél liter pálinkának az árát is.

Az izraeliták husvétünnepe, mely 8 napig tartott, már előzetesen nagy sürgést forgást okozott. Sajátos alaku nagy vesző-kosárban hordták a kovásztalan kenyeret az u. n. „Maczes"-t, mely nagy kelendőségénél fogva valóságos iparággá fejlődött. S illőbb lenne, hogy ezen általuk oly nagyon kitüntetett szent ünnepet, egyszerü, tisztességes — nem pedig selyem, bársony öltözékben ünnepelnék meg.

Hogy mennyire veszélyeztetve van a közbiztonság, illusztrálja azt a következő eset:

Mult hó 31-én d. e. 10 órakor Gy. D. a 11. és 12-ik számu váreröd sánczán menvén, két őrvezető a 70-ik gyalog sorezredből rátámadt, hogy a pénzét szolgáltassa át, mert máskülönben . . . midőn látták, hogy emberünkön nincs mit venni — szépszerével tuladtak rajtak.

Hadi felszerelvények folyvást nagy mérvben szállittatnak és rakatnak le a várnál levő partokra.

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

A kereskedelmi tanácsos háza.

Regény.

Irta: **Marlitt E.**

(Folyt.)

„Huncztut! Gazember! Még nem haltam meg! sziszegé a molnár sajátságosan elhaló hangon. Percnyi küzdelem következett be. A karcsu fiatal embernek minden erejét és ruganyosságát össze kellett szedni, hogy az öreget lerázza magáról, a ki mint egy párducz kapaszkodott bele, torkát oly rettenetesen szoritva össze, hogy szemeiből egy szikrazápor tört elő, — egy kétségbeesett fogás saját kezeivel, egy erőszakos mozdulat és döfés, és megszabadulva lábaira állhatott, mig a molnár a falhoz tántorgott.

„Megőrült papa?" lihegé felindultan és lélekzet fogytán. „Mily oktalan pimaszság?" — elrémülve hallgatott el, a beteg elhalványuló arcza alatt a kötelék hirtelen biborvörös lett és a borzasztó szin hihetetlen gyorsasággal tört elő, mint széles szalag a fehér báli ruhán, — előjött a vérzés, melyet minden áron meg kellett volna akadályozni.

A kereskedelmi tanácsos fogai mintegy lázban verődtek össze, oka volt e szerencsétlenségnek? Nem, nem! mondá megkönyebbülve és átkarolá a beteget, hogy egyelőre ágyba fektesse, de az öreg elkeseredve taszitá őt el, s halgatva mutatott az elszort aranyokra; ezeket darabról darabra össze kellett szedni s helyökre visszarakni; a rettentő veszélyt, melyben lebegett, vagy nem sejtette, vagy elfeledé azt pénze feletti aggodalmában. Csak miután a kereskedelmi tanácsos saját szeme előtt zárta el a szekrényt és a kulcsot kezébe adta, ténfergett vissza a szobába és hullott tántorogva ágyába és midőn végre két molnár inas és Zsuzsi leányasszony a kereskedelmi tanácsos ismételt segélyhivására előrohantak, akkor már kinyujtozva ott feküdt a molnár és üveges szemeivel mint egy halott meredten nésett mellére, melyet a feltartóztathatlanul folyó éles nedv mindég szélesebben boritott el biborral.

Az inasok a városba szaladtak Bruk orvosért, mig a házgondviselőnő vizet és vásznat hozott. Hasztalan munka! — semmit sem használt, hogy a kereskedelmi tanácsos ruhát, ruha után nyomott a sebre, hogy a forrást elfojtsa; azt nem lehetett visszatartani. — Nem lehetett kételkedni! Az ütér megszakadt! Hogyan történt ez? Valjon az öreg ember benső s külső őrült izgatottsága volt-é az egyedüli ok, vagy pedig — s itt szive szorult el — kétségbeesett védekezése közben ő ragadta meg a dühösködő nyakán levő nyitott sebet, s azt halálosan kitágitotta? Az ily pillanatokra nem lehet visszaemlékezni; miként tudhatja valaki valjon a nyakát vagy vállát ragadta-e meg az alattomos támadónak, midőn őt a megfuladás általi halál fenyegeté, s az agyvelőre tolult vér tüzkarikákat hány szeme előtt! De minek is ily rettentő lehetőséget feltételezni. Az ágyból kiugrás, a bensejében folyó düh nem volt elegendő előidézni e szerencsétlenséget, a mit már az orvos egyetlen heves mozdulattól feltételezett. Nem, nem, öntudata tiszta volt s nem terhelte őt; a legcsekélyebb szemrehányást sem tehette magának, bármi volt is az oka e szerencsétlen eseménynek. A szekrényhez egyes egyedül az öreg ember vagyona iránti aggodalomból lépett s ezen pillanatban még a futó vágy sem ébredt fel benne ezek birhatása iránt — erre határozottan emlékezett. Mit tehetett e nyomorult gabna-uzsorás aljas véleményeért, a ki mindenkinél, még az elösmert tiszteletre méltó embernél is rablási szándékot feltételezett? A borzalom és félelem helyébe most a boszuság lépett. Ez volt következménye szeretetreméltóságának, szives udvariasságának, melyet ösmerősei dicsértek, mely őt mint már többször is rábirta, hogy kötelezettségeket vegyen magára, melyek kellemetlenségekbe sodorják.

Maradt volna inkább otthon pompás kényelmes termében, a wiszt asztalnál háborithatlan kedélylyel sziva szivarját. Rosz szellem sugta neki, hogy a bufeláldozó ápoló szerepét játsza, most itt volt a hajmeresztő helyzetben, s az undoritó és visszataszitótól mindig elrettenő keze nedves volt a nyomorult vérétől a ki hajszál hiján megfojtotta.

Mily ólom lassusággal mult el percz percz után. Most már szemmel láthatólag érezte a molnár, mily veszélybe hozta ön magát; meg nem mozdult, csak szemei irányultak aggályos feszültséggel az ajtóra, ha oda kint az elő szobában léptek hangzottak, szabadulást remél az orvos által, mig a kereskedolmi tanácsos borzadva látta arczának elváltozását. E hamvas szürke szint csak a halál tudja festeni.

Zsuzsi leányasszony a lámpát hozta be. Ismételve kifutott a kapuba, hogy Bruk orvos után nézzen, s most az ágy fejéhez állott és a borzalomtól megnémulva csóválta fejét azon látványnál, melyet a halvány lámpavilág rettenetesen tüntetett fel. Nehány percz mulva becsukodtak a molnár szemei és a kulcs, melyet eddig görcsösen szoritott, a takaróra esett; ájulás következett be. A kereskedelmi tanácsos önkénytelenül nyult a kulcs után, hogy azt félre tegye, de azon pillanatban, midőn a végzetes vashoz ért ujjaival, egy gondolata jött, mely mint váratlan villámcsapás találta; minő értelme lesz eszerencsétlen eseménynek a világ előtt?

(Folyt. köv.)

Az ebadó is behozatott, házikutya 50 kr. egy öleb pedig 2 frt adó alá helyeztetett. r. l.

— **VIDÉKI HIREK. Teleki-Récse** községben tüz volt, mely alkalomból egy gyermek is a lángok martaléka lett. **Kolozsvárott** jelenleg Vizváry Gyula vendégszerepel a közönség osztatlan tetszése közt. **A pozsonyi** gymnasiumnak egy nőnövendéke van, ki a napokban tette le az 5-ik osztályból a vizsgát. **A fehérvári** püspökség alapitásának százados évfordulója augusztus hóban lesz. Nagy ünnepélyességgel fogják megtartani. **Temesvárott** legközelebb Bulyovszky Lilla a bajor udvari szinház tagja fog vendégszerepelni. **Szebenmegye** legközelebbi ülésén kitünt a jelentésből, hogy az idén 1562 oláh szökött meg a sorozás elől.

UJDONSÁGOK.

* **Meghivás.** A debreczeni iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete e folyó 1877. évi április hó 29-ik napján d. u. 3 órakor saját helyiségében rendkivüli közgyülést tart; melyre az egylet rendes, pártoló, és alapitó — tagjai ezennel meghivatnak. — Tárgy: az uj alapszabály megvizsgálása. — Kelt Debreczen 1877 április 12-én. Huber József egyleti elnök.

* **Szinházunkban** esütörtökön adatott Scribe vigjátéka „A navarrai királynő regéi." Sz. Prielle Cornélia vendégmüvésznő jutalomjátékául. A darab egyike a kitünő iró legjelesebb müvének, melynek ügyes meséje, gyors fordulatai, szép nyelve a közönség tetszésével találkozott. A czimszerepet Prielle Cornélia játszotta. A franciák előtt máig is él hagyományokban valósi Margit, első Ferenez francziakirály testvérének emléke. Őt a kellem, báj, müvelt, magas lélek példányául tekintették. A tisztelt müvésznő mindezt oly tökéletesen tünteté elénk, oly hüen játszá szerepét, hogy benne megtestesülve láttuk a nagy Margitot. Temesváry, Egressy, Szathmáry Árpád emlék a darab sikeres voltát. A szinház zsufolva volt.

* **Sz. Prielle** Corneliát a helybeli dalárda tagjai esütörtökön este serenádával tisztelték meg.

* **Köszönetnyilvánitás.** Gyengélkedő egészségem által gátoltatva levén a dalárda t. tagjainak személyesen fejezni ki köszönetemet, azon általam nagyra becsült figyelem, hogy ne mondjam kitüntetésért, melyben csekély egyéniségemet részesiteni szivesek voltak: a lapok hasábjain teszem azt. Többször mondám s most ujolag nyilvánitom, hogy én e várost második othonomnak tekintem, szerencsém levén pályám kezdete óta e város szeretetét birni, mely engem gyakorta lelkesitett, szeretetét mely kitartást öntött belém. Örök hálával tartozom e városnak e rokonszeny nyilvánitásáért. Jelen alkalommal pedig kiválóan a dalárda tisztelt tagjainak kell hogy a megtiszteltetésért szivem mélyéből származott forró köszönetemet nyilvánitsam. Tartsanak meg továbbá is azon irányomban eddig mutatott barátságos szeretetben, melyet mindvégig kiérdemelni teljes erőmből iparkodni fogok. Debreczen. 1877. apr. 14. Sz. Prielle Cornélia a nemzeti szinház tagja.

* **Szabolcsmegye** főispánjául a hir legujabban Uray Miklóst emlegeti.

* **Ok és okozat** A tiszavidéki vasutvonal nagyvárad-püspök-ladányi részén eddig nem volt első osztályu váróterem. Most azonban Berettyó-Ujfalun egy ilyennek kölsége épitése már munkában van. Vajjon minek ez a beruházás? Hja! ott lakik Magyarország egyik providentialis férfia, az alkapitányi pénzekből beszerzett Tisza-vidéki vasutnak igazgatótanácsosa — Móritz Pál.

* **A hü Mari története.** Mari Wolf, berlini nagy-birtokos leánya szerelemtől ragyogó bogárszemeit Busehmann Frigyes szőke fürtü kereskedőségédre szegezte. Mari árva, de boldog volt, mert szerelme lángra gyujtá a szegénysorsu Frigyes szivét. Ámde midőn legközelebbre emelkedett lelke a boldogság felé, midőn t. i. Frigyes a szőke fürtü ifju kezeért esengett, lecsapott rá a szerencsétlenség kénköves villáma: a gyám elkergette Frigyest, a szőke fürtü kérőt. — Harminez év folyt el azóta a semmiség végtelenébe. E napokban egy széles kalapu, teli arczu délamerikai férfiu jött Berlinbe, ki csak milliókról beszélt s ezreseket váltott. Másnap a nyilvántartási hivatalba ment s tudakozódott Wolf Mari után, mintha csak tegnap hagyta volna el Berlint s a harminez évi hosszas fáradozást és vagyonszerzést csak egy éjjel álmodta volna: fölkereste Marit, a hü Marit, ki kezét és szivét harminez éven át őrizte meg Frigyes számára, hogy örökre egyesüljön vele. A templomban levő közönség midőn a hü Mari és a hü Frigyes frigyére az isten szolgája az isten áldását kivánta, nagyon megindult, könyekre fakadt s egész Berlin a csodálat tiszteletével adózott a hü szerető párnak.

* **Tisza Kálmán** legközelebb N.-Váradon Beöthy Andor Biharmegyei alispánjánál volt vacsorán, mely alkalommal a megye főjegyzője Dobozy Miklós Tiszát, mint az ország legnépszerübb emberét köszöntötte fel.

* **A pénzügyminiszter.** Osvald József mezőtelegdi lakost és erdőmestert a debreczeni katasteri kerületbe erdőbecslővé nevezte ki.

* **A budapesti** általános munkásbetegsegélyző egylet debreczeni fiókhelye f. hó 15-ikén d. u. 3 órakor ujjá alakulási czélból rendkivüli közgyülést fog tartani, saját helyiségében N. csapó-uteza a Kainrath-féle vendéglőben. Tárgysorozat. A meghatalmozott kinevező iratnak felolvasása. Az előhely ujjáalakitása napjával hatályba lépő uj alapszabályok és az előhely számára szóló uj utasitások felolvasása. A számadási jelentés. A választmány megválasztása. A küldött választása. A t. tagokat minél nagyobb számbani megjelenésre kéri a választmány.

* **Több évet** külföldi egyetemeken töltött egy hazánkfia, városunkba érkezvén hajlandó a német nyelv s irodalomból magán órákat mérsékelt dij mellett adni, akár nyelvtan tanitása, akár fogalmazás gyakorlása, akár klassikus irodalmi termények olvasása és fejtegetése, akár pedig társalgás kivántatván. Értesitések levelében Dr. V. M. cim alatt Hüvelyes utca 1068. sz. alá küldendők.

* **Hirdetés.** Közhirré tétetik, miszerint a N.Kállói Szt. Györgynapi országos vásár 1877. april. 26-án fog megtartatni. Debreczen, 1877. april. 10-én. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **Bon mot.** Egy megbukott biztositó társaság igazgatója állott a törvényszék előtt, ki igy kezdé védelmét: Biztositom a tek. elnök urat ..... (az elnök közbe szól): „de reméljem, nem az ön társaságánál."

* **Megjelent** s szerkesztőségünkhöz beküldetett a prot. olvasmány 4-ik füzete. Némely korszerü kérdések szellőztetése a magyar református egyház kebelében. Irta Menyhárt János, hittanár. Ára 30 kr. Az evangeliumi szellemben irt munkát ajánljuk az igazi protestánsok figyelmébe. Szerző neve, mely egyike a legjobb hangzásuaknak port. egyházi iróink között, — már maga is ajánlóvá teszi e müvet — melyből hitbeli igaz meggyőződést merithet az olvasó, — s meggyőződhetik azon téves tanokról is, — melyeket sok protestáns hirdet.

* **„A ceglédi** százas küldöttség Kossuth Lajosnál" czimü munka szerkesztőségünkben kapható 50 krajczárért.

* **Beküldetett.** N. czegléd uteza elején, diszes szinházunkkal majdnem szemben, a kapitányi hivatal épületével épen átellenben, hol a legelegánsabb közönség szokott megfordulni s ily kellemes tavaszi napokon sétáit tenni: van egy mészkereskedő-bolt a nyilt utczára, hova naponként több taliga meszet szállitanak. Hogy ez minő élvezetes? dolog az ott eljáró közönségnek, különösen, ha egy kis szellőcske fujdogál s a temérdek mészport felkavarja: képzelhetni. Ugy tudjuk, hogy eddig az ily veszélyes, gyulékony anyagot a városon kivül, — vagy legfelebb a külső sorokon volt szabad árulni s kérdjük, — hol vette a felhatalmazást azon háznak egyik tulajdonosa, — a ki, mint tudjuk a mészáros ipartestület elnöke is, hogy ilyesmit megengedjen. Felhivjuk ezen dologra rendőrségünk figyelmét, s gyors intézkedést kérünk, a szemnek is oly veszélyes mészpor elháritása czéljából.

* **Husárak** megállapitva és bejelentve 1877. április 11-től 18-ig következők: 40 kr. Erdei Jánosnál bárány-uteza 2384. sz. a. 42 kr. Rácz Györgynél czegléd-uteza 2599. és Várad-uteza 2125. sz. a. 44 kr. Szilágyi Gábornál Szentanna-utezán, Nagy Mihálynál csapó-uteza 598. sz. a. valamint Gyarmati Istvánnál bárány-uteza 2237. sz. a. minden többi mészárszékekben pedig 46 kr. Debreczen. 1877. április 11-én. Debreczen város kapitányi hivatala.

Legujabb.

— A „Kreutz Ztg." irja: Egy egész határozottsággal fellépő hir, pétervári közlemény alapján azt mondja, hogy **tegnap délelőtt azon utasitást vette a konstantinápolyi orosz ügyvivő, üzenje meg a háborut a portának.**

— Egy czernoviczi távirat szerint az orosz csapatok egyes pontokon átlépték a román határt.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

HIRDETESEK.

Hirdetés.

Alólirt városi serbehozatali vámbérlő-megbizott, értesitem a n. é. közönséget, miszerint a nagypéterfia-utezán 933. sz. a. a város tulajdonát képező házban

JÉG és SER PINCZE-FŐRAKTÁRAMAT

f. hó 15-én megnyitandom:

Egyidejüleg gondoskodva lett a t. közönség érdekében egy nyári mulató helyiségnek felállitásáról.

Felhivom tehát a n. é. közönséget, kik a főraktáramban kapható s mindig jeges állapotban levő

kőbányai sert

használni óhajtják, akár hordószámra, akár kisebb s nagyobb mértékben, eziránt hozzám fordulni sziveskedjenek.

Vidéki vevőim, mennyiben tőlem a vidékre kivitt italokért ser-regale vám nem fizettetik, — annyiban olcsóbban vásárolhatják a kőbányai sert.

Azon helybeli t. vendéglősöket pedig, kik a fogyasztandó sert egyenesen Kőbányáról hozatják, felkérem, hogy f. hó 15-étől kezdve a serbehozatali vámot, fentnevezett üzlethelyiségben lefizetni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Epstein Lázár.

Vasáru czikkek

gyári áron alóli eladása!

A n. é. helybeli és vidéki iparosoknak figyelmébe ajánlom, hogy mult évben Stegmüller csődtömegéből többféle vasnemüt megvettem, melyet darabonként is eladóvá teszek, u. m. asztalos uraknak fürész, kalapács, reszelő és többféle eszközök. — Ácsoknak, bodnároknak, mészárosoknak, kádároknak, mindenféle balták, vonókések és más mü-szerek. — Gazdálkodó egyéneknek eke kormány, ekevas, valkaró, kéz ekék és eke talyigák jutányos áron kaphatók.

Egyszersmind ajánlom jól berendezett

BÓR- és POKROCZ-ÜZLETEMET

legmérsékeltebb árak mellett. Mély tisztelettel

MAYER FERENCZ.

piacz-tér 1585. sz. „Bika" vendéglő mellett.

114 3— **Egy jó nevelésü tanuló felvétetik.**

Egy darab piros pej, mezőhegyesi származásu gyepen szabadon nőtt 170 centimeter magas (16 markon felüli) hágó ménesikó — mely negyedik évét, folyó év junius 11-én tölti be

Debreczen, Hatvan-uteza 1578. sz. háznál eladó.

147. 1—1.

A parádi

vas-timsós és csevicze fürdők

folyó évi május hó 15-én nyittatnak meg.

Lakszobákat illető megrendelések, s minden más a fürdőkre vonatkozó tudakozódások a parádi fürdők igazgatóságához kéretnek (u. p. Parád, Heves megyében) cimeztetni.

A parádi fürdők és a magyar államvaspályának (Hatvan-Miskolcz között fekvő) Kaál-Kápolna nevü állomás között, csatlakozással a nappali személy vonatokhoz, május 15-től kezdve kényelmes hintó-fogatokkal, naponkénti rendes és jutányos közlekedés tartatik fenn.

Viteldij Kaál-Kápolnáról Parádra és viszont Parádról Kaál-Kápolnára: Négy személyre berendezett közös hintón

egy személy fizet 5 frtot.
két „ „ 8 „
három és négy „ „ 10 „

külön megrendelt hintó 4 személyre 10 frt.

Utibőröndök és kézitáskák, — (melyek a vasutakon dijmentesek) dijnélkül, ellenben sulyos és nagyobb térfogatu málhák kétszáz kilogrammig, kilogrammonként 5 krért azonfelül pedig 10 ftért szállittatnak.

Utijegyek kiadatnak Kaál-Kápolnán, az állomásnál és Parádon a fürdőknél.

A parádi fürdők igazgatósága.

145. 1—3.

A valódi

Wilhelm-féle

köszvény és esüzelleni

vértisztitó thea

(vértisztitó köszvény és esúz ellen)

mint tavaszi-gyógymód

az egyedül biztos vértisztitó szesz, mely összes EUROPA

legelső orvosi tekintélyei által a legjobb sikerrel alkalmaztatott, és mint alkalmazandó szesz elfogadtatott.

Határozottan használ. Hatása kitünő. Eredménye elmaradhatlan.

A cs. kir. udvar engedelmével. Bécs, 1818. márcz. 26.	Biztositva hamisitás ellen védjegyek által 1870. máj. 12.	Ő felsége legmagasabb rendeletével biztositva 1858. dec. 7.

Ezen thea megtisztitja az egész szervezetet. — átkutatja az összes testrészeket, és eltávolit belőle minden tisztátalan betegséget magában rejtő lerakodmányt; és hatása biztos és tartós.

Alaposan gyógyit: köszvényt, esüzt. és a legmakacsabb idült bajokat, folyton genyedő idült sebeket, mindennemü- és egyébb bőrkiütegeket, pattanásait az arc és testnek, syphilistikus dagokat.

Különösen hatásosnak bizonyult: Máj és lép dagból eredő bajoknál, aranyeresbántalmaknál, — sárgaságnál, — ideg-izom és izületi fájdalmaknál, gyomorfájás, — szélelszorulás, altestidugulás, taghártyabajos magömlés, férfielgyengültség, fehérfolyás és több minden bajoknál.

Bajok: mint milyen a skrophula, mirigydag gyorsan és biztosan gyógyulnak, folytonos thea használat által, miután kitünő oldó és vizelet hajtó szer is.

Egész tömege bizonyitványoknak igazolja fennti közléseket, mely bizonyitványok kivánatra bárkinek rendelkezésére állanak.

Bizonyitékul itt közlése nehány elismerő nyilatkozatnak:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben

Rettenegg, ápr. 21. 1876.

Az ön Wilhelm-féle antiartritikus és antirheumatikus vértisztitó theájának használata által elmaradtak szenvedéseim. Tudathatom egyszersmind, hogy ezen vértisztitó theáját jó eredménnyel ajánltam ösmerőseimnek. Tisztelettel

Knollmüller Helén.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben

Ratibor máj. 16. 1876.

Mivel a Wilhelm-féle antiartritikus antirheumatikus vértisztitó thea egészségemnek igen jó szolgálatokat tett, köszönetemet szavazom önnek. Tisztelettel

Hejhal József földmives.

Óvást teszünk mindennemü hamisitás és csalás ellen.

A valódi Wilhelm-féle antiarthritikus, antirheumatikus vértisztitó thea csak az első nemzetközi Wilhelm-féle gyárban Neunkirchen-ben Bécs mellett, vagy a hirdetésemben jelzett helyen kapható.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi utasitás szerint, használati utasitással 1 frt, a csomagolás és belyegért még külön 10 kr.

A t. közönség kényelme véget a valódi **Wilhelm-féle artiarthritikus antirheumatikus vértisztitó thea** kapható helyben; Debreczenben: Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész urnál: Földesen: Kränzl Ferencz gyógyszerész urnál. IV. 135.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

Budapesti nagykereskedők

debreczeni fióküzlete Széchényi-utczán, a kistemplom bazárban

ajánlja a tavaszi és nyári idényre dusan berendezett

vászon, fehérnemü és divatáru-raktárát

a legjutányosabb határozott árak mellett. Ugymint:

Mindenféle czérna és pamut vásznak, asztal és ágynemüek a legnagyobb választékban.

FEHÉR és SZINES FÉRFI INGEK és LÁBRAVALÓK

minden minőségben és kiállitásban.

Kihazasitásokhoz szükséges mindenféle kész fehérnemüek.

Legujabb ször és mosó franczia szövetek,

BEL- és KÜLFÖLDI KRETONOK NŐI RUHÁKRA,

fekete noblesse és faille selyem kelmék,

fekete Ternó és Ripsz, szines és fekete Cachemirok.

Vászon és valódi angol és franczia czérna, battist zsebkendők,

karton, battiszt, kachemir és gyapju kendők, moul, crepelisse, battist, clair és különféle mouszlin és netz-függönyök.

Továbbá férfi ruhákra minden minőségü mosható Piké és czérna szövetek.

Ezenkivül nagyválasztéku butorszövetek, gyapju ágy és asztaltakarók, angol és hollandi szőnyegek, kretton, kachemire és selyem paplanok, matráczok és mindenféle rövidáruk.

☛ A MEGRENDELÉSEKET GYORSAN és PONTOSAN TELJESITJÜK; VALAMINT KIVÁNATRA MINTÁKAT és ÁRJEGYZÉKET AZONNAL KÜLDÜNK. ☚

MEGHIVÁS

a debreczeni „ISTVÁN" gőzmalom társulatnak

f. évi április 29-én d. e. 10 órakor

a városháza kis tanácstermében tartandó

rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság mult évi üzleteiről és minden fontosabb intézkedésekről.

2. Az igazgatóság évi számadása és inditványa az osztalék megállapitása és a tartalékt őke javadalmazására nézve.

3. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás és mérleg megvizsgálásáról és a nyereség felosztását tárgyazó inditványról.

4. Az igazgatóság tagjai közül két tagnak kisorsolása és ezen két helynek uj választás utjáni betöltése.

5. A felügyelő bizottság tagjainak 3 évre megválasztása.

Az alapszabályok 28-ik cz. értelmében felhivatnak a társulat t. részvényesei, hogy a közgyülés előtti napig, magukat a társaság irodájában — Czegléd-uteza 3-ik sz. — igazolási jegygyel elláttatni ne terheltessenek; hol az igazgatóság évi jelentése és a mérleg f. hó 23-ik napjától megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1877. április 5-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, 1877. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdá jában.